

Iluarsiissut

Siunnersuut 12. september 2024-meersoq taarserpaa
(Inatsisilerinermi teknikikkut kukkunersiuinertigullu naqqiisoqarpoq, iluarsinerillu
kingunerisaannik iluarsiisoqarluni.)

Siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallarniut

1.1. Siunertaq

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaanut siunnersuummi akiliisitsilluni aallaaniarnermik aqqissuussisartut inuiaqatigiinnut kalaallinut attuumassuteqarnissaat pillugu piumasaqaat sukateriffiginiarneqarpoq, tammajuitsussarsiniarlunilu piniartitsineq neqeroorutigineqaraangat najukkamit aallaaveqarnissaa pisariaqartumillu misilittagaqartoqarnissaa qulakkeerniarneqarlutik. Tamatuma ilutigisaanik inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aallaaniarnermullu qinnuteqarnermut atatillugu nalinginnaasumik piumasaqaatit assigalugit qinnuteqartoq ilinniarnissaaq sinertaralugu assigisaaniluunniit Kalaallit Nunaata avataaniissimappat, tak. siunnersuummi § 10, piumasaqaatinit immikkut akuerineqarnissamut tungavissaaq qulakkeerneqarpoq. Naggataatigut aqutsiveqarfimmi akuersissummik qinnuteqarfigineqartumi najugaqarnermut uppersaammik piumasaqaateqarfiusumi, qinnuteqaatinik tigusaqartoqarsimatillugu aqutsiveqarfik kisiat nalunaarutigiginagu illoqarfik imaluunniit nunaqarfik nalunaarutigineqartassasoq erseqqissaatigineqarpoq.

1.2. Tunuliaqut

2023-mi piniarnermut aallaaniarnermullu inatsisip suliarineqarnerani najugaqarnissamut piumasaqaatip sakkortusineqarnissaa kissaatigineqarpoq, kingornalu Naalakkersuisunit qaqqinneqarpoq matumanilu allannguutissatut siunnersuummi oqaasertalerneqarluni, ukiunilu tallimani Kalaallit Nunaanni najugaqarnissamut piumasaqaatip sukaternissaa siunniunneqarluni.

Nunap piniagassatigut pigisaanik pissusissamisoortumik nungusaataannngitsumillu atuinissap suliffissaqartitsinikkullu mianerisassat qulakkeernissaat pillugu inatsisip siunertaa pitsaanerpaamik

angujumallugu, akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisartup Kalaallit Nunaannut najukkamilu nunap immikkoortuanut attuumassuteqarluarnissaa pisariaqartumillu misilittagaqarnissaa siunnersuutip qulakkeertussaavaa. Nunap avatangiisianut pinnersumut silallu pissusiinut immikkuullarissunut kiisalu nunap piniariarfiup ilisarnaataanut aaqqissuussisartup ilisimasaqarluarnissaata qulakkeernerata saniatigut, ukiunik tallimanik piumasaqaatip najukkami piniarnermi ileqqut kulturikkullu naleqartitat paasineqarnissaat ataqqineqarnissaallu aamma siuarsassavaa, soorluttaaq najukkami attaveqatigiittarfimmik nukittuumik peqartoqalernissaa naatsorsuutigineqartoq matumani attaveqartarneq tatiginninnerlu ilanngullugit, taakuummata oqartussat suleqatillu peqatigalugit pitsaasumik ataqatigiissaarinissamut aalajangiisuusartut. Tamatuma saniatigut allannguut atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsimmut aamma aalisarneq pillugu inatsimmut naleqqussaaneruvoq.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

2.1. Ukiuni tallimani najugaqartussaataaneq pillugu piumasaqaat

2.1.1. Inatsisit atuuttut

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aallaaniarnermullu akuersissummik pissarsinissamut Kalaallit Nunaanni ukiuni marlunni aalajangersimasumik najugaqarsimanissamik piumasaqaat atuuppoq, piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 7, imm. 1, nr. naapertorlugu. Sunngiffimmi piniarnissamut akuersissummut aalajangersimasumik najugaqarnissaq taamaallaat piumasaqaataavoq, tak. § 9, piniagassanullu pisassiisutigineqartartunut ukiuni marlunni aalajangersimasumik najugaqarsimanissaq piumasaqaataalluni, tak. § 14, imm. 1.

Akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussinissamut akuersissut inuussutissarsiutigalugu aallaaniarnissamut akuersissuteqarnissamik piumasaqaateqanngilaq, akiliisitsilluni piniarnermik aaqqissuussinissamut taamaalaat Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarnissaq piumasarineqarluni, tak. piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 47, imm. 3 tunngavigalugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 22, 19. august 2002-imeersumi §§ 7 aamma 15.

Akiliisitsilluni piniarnermik aaqqissuussisutut akuerineqarnissamut qinnuteqartup periarfissai pillugit malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut tunngavii eqqarsaatigalugit, tassunga ilanngullugu najugaqarneq pillugu piumasaqaat, Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 18-imit uku allassimapput:

§ 18. Akiliisitsilluni aallaaniartitsisartutut akuerineqarnissap angunissaa annaasarnerilu pillugit maleruagassanik ersarinnerusunik Naalakkersuisut

aalajangersaasinnaapput, matumani akiliisitsilluni aallaaniarnermi ilisimasortanik atuisarneq akuersisarnerlu ilanngullugit.

Aalajangersakkamut pineqartumut nassuiaatini ilaatigut uku ilisimatitsissutigineqarput:

Akiliisitsilluni aallaaniartitsisartutut akuerisatut, qinnuteqaateqarnerup kingorna, isigineqarnissaq anguniaraanni piunasaqaatit suut piunasarineqartassanersut kiisalu angallassisartunut piunasaqaatit suut piunasarineqartassanersut taakkulu akiliisitsilluni aallaaniartitsinermut atatillugu qanoq atorineqassanersut ilaatigut nalunaarummi aalajangersarneqartarsinnaapput. **Tamakku ilaatigut tassaasinnaapput aalajangersimasumik ukiuni aalajangersimasuni najugaqarsimanissamut** kiisalu najukkami aalajangersimasumi ukiuni aalajangersimasuni najugaqareersimanissamut piunasaqaatit. Tamatuma saniatigut, akiliisitsilluni aaqqissuisartumut akuersissutip piffissap qanoq ilinerani aamma qanoq iliorluni arsaarinnissutigineqarsinnaaneranut maleruagassat kiisalu angallassisartunik akuersisarnermut maleruagassat atulersinneqarsinnaapput. (Naalackersuisoqarfiup erseqqissaanera).

Akiliisitsilluni piniarsinnaanermut piunasaqaatit ilaatigut akiliisitsilluni aallaaniarneq aalisarnerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaannit nr. 22, 19. august 2002-imeersumi § 7-mi, § 8, imm. 1-imi, tak. imm. 3, § 8, imm. 4-mi, § 15-imi kiisalu § 16, imm. 4-mi takuneqarsinnaapput.

Nalunaarummi § 7 malillugu akiliuteqarluni piniarneq taamaallaat inunnit Naalackersuisut Allattoqarfiannit akuerineqarsimasunit, tak. § 8, imm. 1, Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartunit aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiuteqarnissamut naammassinnissimasunit aaqqissuunneqarsinnaavoq. § 8, imm. 1-imi ilaatigut piunasarineqarpoq qinnuteqartoq akuersissummut tunngasumik uumasunut akiliisitsilluni piniarnermik aaqqissuussisinaanerminik uppersaasinnaassasoq, aamma imm. 3-mi ilitersuisunut piginnaasaqartunut piunasaqaatit allatorneqarsimallutik. Tamatuma saniatigut imm. 4 malillugu pingaartinneqarluni qinnuteqartoq piniarnerup ingerlannissaanut pisariaqartunik atortoqassasoq aamma piniarneq, aallaaniarneq imaluunniit takornariartitsineq pingaarnertut inuussutissarsiutigissagaa. Uumasunik piniagassanik mikinerusunik akiliisitsilluni aallaaniarneq pillugu nalunaarummi § 15-mi piunasarineqarpoq Naalackersuisut Allattoqarfiannit qinnuteqartoq akuerineqarsimassasoq, Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqassasoq aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiuteqarnissamut piunasaqaatinik naammassinnissimassasoq.

Qulaani Inatsisartut inatsisaanni § 18-mit takuneqarsinnaasutut ukiuni aalajangersimasuni, tassunga ukiuni tallimani najugaqarsimanissaq, najugaqarsimasuunissaq pillugu nalunaarutikkut piomasaaqateqarnissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat piniarneq aallaaniarnerlu pillugit tunngaviusunik sinaakktissanik aalajangersaammat, aamma najugaqarnissamut piomasaaqat piniarnermik ingerlataqarfiup iluani inuussutissarsiornermik ingerlataqarsinnaanermik killilersuisutut isigineqarsinnaammat Naalakkersuisut naliliisimapput inuit oqartussaaqataanerannut paasiuminartumillu suleriaaseqarnermut naapertuuttumik pitsaanerussasoq allannguneq inatsisikkut ingerlanneqarpat aamma inatsisiliortartuni sukumiinerusumik suliarineqarluni.

Inatsimmik allannguneq Kalaallit Nunaata nunani tamalaani pisussaaffinnut naapertuunnersoq Naalakkersuisunit aamma isumaliutigineqarsimavoq, tassunga pingaartumik ilanngullugu ILO-mi isumaqatigiissut nr. 111 aamma aningaasarsiornikkut, inuuniarnikkut kulturikkullu pisinnaatitaaffiit pillugit FN-ip isumaqatigiissutaa.

ILO-mi isumaqatigiissut nr. 111-mi inuiaassuseq, qalipaateq, suaiaassuseq, upperisarsiorneq, politikikkut isummat, nunami pinngoqqaarfik inuttullu nagguiit tunngavigalugit assigiinngisitsineq inerteqqutaavoq. Isumaqatigiissummi tassani sammineqartoq tassaavoq suliffeqarnermi inuussutissarsiummilu assigiinngisitsisoqanngitsumik assigiimmik periarfissaqarnerit pineqarnerillu qulakkeerneqarnissaat. Najugaqarnissamik piomasaaqat nunanut allamiunut imaluunniit inunnut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqanngitsunut taamaallaat atuuppat, sukaterinermut kinaassusersiunngitsumik naammaginartumillu tunngavilersuutitaqanngitsumik nunami aallaaveqarneq tunngavigalugu toqqaannanngitsumik assigiinngisitsinertut isigineqaratarsinnaavoq.

Naalakkersuisut naliliipput najugaqarnissamut piomasaaqat allanut naleqqiussinerusoq aamma inatsisitigut akuersinissamik siunertaqartoq, tassa akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqquissuussisup sumiiffimmu, isumalluutitut aallaaniarnermilu piujuartitsinissamik isiginninnissamik annertuumik ilisimasaqarnissaanik qulakkeermata, taakku naapertuinerikkut aamma piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni ilanngunneqarsimasut nunami piniagassanik piujuartitsisumik iluaquteqartitsillutillu suliffeqarnikkullu eqqarsaatiginnikkamik. Taamaattumik piomasaaqat ILO-mi isumaqatigiissummi sinaakktit iluanniittutut illersorneqarsinnaasut isigineqartariaqarlutik.

Aningaasarsiornikkut, inuuniarnikkut kulturikkullu pisinnaatitaaffiit pillugit FN-ip isumaqatigiissutaa (ICESCR), immikkoortortaq 2.2-mi inuiaassuseq, qalipaateq, suaiaassuseq, upperisarsiorneq, politikikkut isummat, nunami inuttullu aallaaviit, pigisat, inunngorneq allatigulluunniit isumaqatigiissummi akuerineqartunut pisinnaatitaaffinnut attuumassuteqartut

tunnngavigalugit assigiinngisitsineq inerteqqutaavoq, aamma immikkoortortaq 6.1-imi aalajangersarneqarluni suliffeqarnissamut pisinnaatitaaffik, tassunga ilanngullugu inuup killilersugaanani toqqarsinnaasaanik akuerisinnaasaanilluunniit sulineq aqutigalugu isertitaqarnissamut pisinnaatitaaffik, aamma pisinnaatitaaffiup taassuma tamakkiisumik piviusunnngortinnissaata qulakkeerneqarnissaanut naalagaaffik tulluurtumik alloriarnissamut pisussaaffeqarluni.

Tassunga atatillugu Naalakkersuisut naliliipput najugaqarnissamut piumasaqaat allanut naleqqiussinerusoq aamma inatsisitigut akuersinissamik siunertaqartoq, tassa akiliisitsilluni aaqqissuussisup isumalluutiniq illersuinissamut pitsaanerulernissaata qulakkeernissaanut tamanna tulluarlunilu pisariaqarmat aamma aallaaniarnermik akisussaassuseqartumik aqutsinissaq qulakkeermagu, taamaattumik inerteqqussut immikkoortortaq 2.2 malillugu assigiinngisitsinerunani.

2.2. Inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassutilik

2.2.1. Piumasaqaat pillugu nalinginnaasumik oqaatigumasat

Taaguut "inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassutilik" Kalaallit Nunaanni inatsisiliornermi atugaasorujussuuvoq saqqummiunneqartarlunilu, inuk inuiaqatigiinnut kalaallinut inuttut sakkortuumik attuumassuteqaraangat. Inuk ataaseq inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik atassuteqartuuneq pillugu pisuni ataasiakkaani aalajangersimasumik naliliinermik tamanna tunnngaveqarpoq. "Aalajangersimasumik atassuteqarnermut" ilaapput assersuutigalugu inuit Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut alliartorsimasullu aamma inuit Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartunik qanigisaqartut. Inuup Kalaallit Nunaata avataani najugaqarnikuunera utaqqiisaasuusimasutut iluseqarnersoq aamma inuup Kalaallit Nunaanni najugaqalernera sioqqullugu, inuup najorsimasaminut najugaqarfigisimasaminullu inuiaqatigiinnut sakkortuumik attuumassuteqarfigilersimanngisaattut iluseqarnersoq nalilersuinermt ilaasinnaapput. Taamatuttaaq inuup Kalaallit Nunaanni najugaqalernermigut, inuup pineqartup Kalaallit Nunaanni najugaqalernissani sioqqullugu, inuup najorsimasaminut najugaqarfigisimasaminullu nunamut attuumassuteqarnerminik unitsitsisimanersoq nalilersuinermt ilaasinnaavoq.

2.2.2. Inatsisissatut siunnersuummi taaguutip qanoq isumaqarnera

Taaguut "aalajangersimasumik attuumassuteqarneq" inatsisissatut siunnersuummi oqaaseqatigiinni atorqartoq, § 16 a, nr. 2-mi aamma 3-mi piumasaqaatinik saqqummiunneqartunik ataatsimoortitsivoq, kisiannili piumasaqaatit taakku eqquutsinneqarsimappata pisuni qaqutigoortorujussuarni nammineerlutik atorqarsinnaapput, taamaakkaluartorli aaqqissuussisartup Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarnera ima iluseqarsinnaavoq, taanna "aalajangersimasutut" nassuiarneqarsinnaanani. Nr. 2-mi aamma 3-mi piumasaqaatinut

tunngatillugu saneqqutaarisooqarneranik pasitsaassisoqarpat, piumasaqaat "inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassuteqarneq" nammineerluni isumaqartinneqassaaq. Taamaattoqarsimappat inuk inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassuteqarnersoq pillugu aalajangiineq aallaaveqartinneqassaaq, inuk pineqartoq inuiaqatigiinnut kalaallinut piviusumik ilaasuusooq. Inuk piumasaqaatinik nr. 2-miittunik 3-miittunillu piumasarineqartumik eqquutsitsisoq, taamaattorli nunami najugaqavinngitsooq, taamaalilluni § 16 a, nr. 1-imi aalajangersakkamut ilaatinneqarsinnaavoq.

2.2.3. Kalaallit Nunaanni najugaqartutut inuit allattorsimaffianniinneq

Inuk Kalaallit Nunaanni najugaqartutut inuit allattorsimaffianniissaaq, ukiunilu tallimani qaangiuttuni (qaammatini 60-imi) najugaqarsimassalluni, tamanna naatsorsorneqassaaq inuup ulloq akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisartutut akuersissut aamma akuerineqarnissaaq pillugu qinnuteqarfigisaanit. Najugaqarnissamut piumasaqaatit sukaterneqarnerannut tunuliaqutaasooq tassaavoq, nunap piniagassatigut pigisaanik pissusissamisoortumik nungusaataanngitsumillu atuinissap suliffissaqartitsinikkullu mianerisassat qulakkeernissaat pillugu inatsisip siunertaa pitsaanerpaamik angujumallugu, akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisartup Kalaallit Nunaannut najukkamilu nunap immikkoortuanut attuumassuteqarluarnissaa pisariaqartumillu misilittagaqarnissaa.

Nunap avatangiisianut pinnersumut silallu pissusiinut immikkuullarissunut kiisalu nunap piniariarfiup ilisarnaataanut aaqqissuussisartup ilisimasaqarluarnissaata qulakkeernerata saniatigut, ukiunik tallimanik piumasaqaatip najukkami piniarnermi ileqqut kulturikkullu naleqartitat paasineqarnissaat ataqqineqarnissaallu aamma siuarsassavaa, soorluttaaq najukkami attaveqatigiittarfimmik nukittuumik peqartoqalernissaa naatsorsuutigineqartoq matumani attaveqartarneq tatiginninnerlu ilanngullugit, taakkuummata oqartussat suleqatillu peqatigalugit pitsaasumik ataqatigiissaarinissamut aalajangiisuusartut. Tamatuma saniatigut allannguut atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsimmut aamma aalisarneq pillugu inatsimmut naleqqussaaneruvoq.

Ukiunik tallimanik maleruagassaaq aqutigalugu aamma siunertaasooq tassaavoq, akiliisitsilluni aallaaniartitsinermik aaqqissuussisartutut akuersissummik pissarsissagaanni piumasaqaatit inuup naammassissagai pillugu piumasaqaatit attatiinnarneqassasut aamma aalajangiinissaaq ajornannginnerulissasooq. Matuma kingorna ukiunik tallimanik maleruagassap eqquutsinneqarnera nalinginnaasumik naammassaaq. Saneqqutaarisooqartoq pasitsaassisoqarpat, piumasaqaat "inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassutilik", nr. 1 naapertorlugu, nammineerluni isumaqalissaaq tassami pineqartoq Kalaallit Nunaanni aalajangersimavissumik najugaqarnersoq aamma najugaqartuusaaginnarnersoq mianerisariaqalissammat.

2.4. Sukaterineq aamma immikkut ittumik akuersissuteqarneq

Akiliisitsilluni aallaaniartitsinermik aaqqissuussisartup najugaqartussaataitaanerata ukiunut tallimanut sivitsornissaa siunnersuutip siunertaraa, kisianni tamatuma saniatigut § 10 naapertorlugu akuersissummik pissarsisinaanermut nalinginnaasumik immikkut ittumik akuerineqarnissamut maleruagassat malillugit, taamaattoq piniarnermut aallaaniarnermullu atortunik pigisaqarnissaq pillugit piumasaqaatit kiisalu piniarnermit, aallaarniarnermit aalisarnermiillu ilanngaataitaqanngitsumik isertitat 50 procentiunissaannik piumasaqaat minillugit, taamaattumik Inatsisartut inatsisaanni § 10, nr. 1-imi siunnersuutigineqarluni allannguutissatut siunnersuummut § 16 a-mut innersuussineq ilanngunneqassasoq.

2.5. Aqutsiveqarfimmi nunagisami anginerusumi mikinerusumiluunniit immikkut najugaqarnissaq pillugu uppernarsaaneq

Qinnuteqartoq qinnuteqarfigineqartumi aqutsiveqarfimmiittumi akuersissummumt ilaasumik najugaqarfimmi anginerusumi mikinerusumiluunniit sorlermi najugaqarnermik nalunaarneqassasoq, piumasaqaatigineqarsinnaasoq pillugu erseqqissaassut ilanngunneqassasoq kingullertut siunnersuutigineqarpoq. Akuersissummik qinnuteqartoq aqutsiveqarfimmi ataatsimi, assersuutigalugu Upernavimmi aamma nunaqarfimmi, najugaqartut najugaqarfimmiit anginerusumiit mikinerusumiilluunniit imaluunniit illoqarfimmiit illoqarfimmumt nunaqarfimmi pisassiissutinik nungunngitsuukkat ilaannik pissarsiumalluni nuuppat, naak najugaqarfimmi anginerusumik mikinerusumiluunniit aalajangersimasumik najugaqarlunilu nalunaarsorneqarsimagaluarluni. Pisassiissutit ilaat ilaatigut najugaqarfimmi anginerusumi mikinerusumiluunniit innuttaasut amerlassusiat eqqarsaatigalugu agguataarneqartarput.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Siunnersuutit pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkulluunniit sunniuteqarnissaat naatsorsuutigineqanngilaq, qinnuteqartoqartartussaammatt allannguutinullu ilaasunut paasissutissat suliarineqartartussaareermata. Kinguneqaataaratarsinnaasunut tapersiissutaasinnaasunik paasissutissanik peqartoqanngilaq.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Aallaaviatigut siulianisulli isikkoqarpoq, taamaattorli ingerlatsisut aalajangersimasut inuiaqatigiinnut kalaallinut attuumassuteqanngitsut akiliisitsilluni aallaaniarnermut ingerlatsisinnaassanngillat. Aningaasaqarnikkut kinguneqaatit saqqummeratarsinnaasut amerlassusaannik nassuiaasinnaasunik paasissutissanik uppernarsakkanik peqartoqanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut kingunerisassat

Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusiannut sunniuteqassangatinneqanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunerisassat

Ingerlatsisut 4-p ataani taaneqartut eqqaassanngikkaanni siunnersuut innuttaasunut sunniuteqassangatinneqanngilaq.

7. Kingunerisassat pingaernerit allat

Siunnersuutip annertunerusunik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

8. Pisortanik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 2024-mi juulip aqqarnaniit augustip arfineq pingajuanut tusarniutigineqarsimavoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Nr. 1-imut

Qinnuteqartoq nammineersinnaassuseqassasoq taamaalillunilu nammineq najukkaminut oqartussaasinnaassasoq aalajangersakkap piumasaqaatigaa, tassami akiliisitsilluni aallaaniartitsinermik aaqqissuussisartut eqqartuussivimmuut pituttukkanik isumaqatigiissusiortartussaammata, tamanna perungassuseqarnermik taamaalillunilu minnerpaamik nammineersinnaassuseqarnermik piumasaqaatitaqarpoq. Qassinik ukioqarnissamik piumasaqaat (18-inik ukiulik) taamaalilluni inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartartaarsinnaaneq (15-inik ukiulik) aamma sunngiffimmi aallaaniarsinnaaneq (Aqqaneq-marlunnik ukiulik) pillugu uppernarsaammik pissarsinissamut qassinik ukioqarnissamik piumasaqaatinit allaaneruvoq.

Tamatuma saniatigut qinnuteqartoq inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassuteqartussaavoq, tassungalu atatillugu taaguut § 16 a, nr. 2-mi aamma 3-mi

piumasaqaatinik ataatsimoortitsilluni, tamatumalu nassatarisaanik inuk Kalaallit Nunaannut akileraartartuussaaq aamma Kalaallit Nunaanni inuit allattorsimaffiannut nalunaarsorneqarsimassalluni. Tamatuma saniatigut taaguut namminerisaminik 2.2.1.-imi aamma 2.2.2.-mi nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiarneqarsimasutuut isumaqarsinnaalluni.

2) Inuk Kalaallit Nunaanni najugaqartutut inuit allattorsimaffianni allassimassaaq aamma akuersissut akuerineqarnissarlu pillugit qinnuteqarnerminiit ullormit tassannga ukiut tallimat allassimareersimassalluni, tak. imm. 2.2.3.-mi nalinginnaasumik aalajangersakkat erseqqinnerusut. Kalaallit Nunaanni sumi najugaqarsimaneq piumasaqaammik matuminnga naammassinninnermut sunniuteqanngilaq.

3) Inuk Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraartussaataaassaaq aamma ukiut ullorsiutaat tallimat kingulliit akileraartussaataasimassalluni. Tassa imaappoq, inuk 2025-mi akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisinnaanermut akuerineqarnissamik qinnuteqartoq 2025-mi tamakkiisumik akileraartussaataanermi saniatigut, ulloq 1/1-2020-miit ulloq 31/12-2024 ilanngullugu aamma tamakkiisumik akileraartussaataasimassaaq.

Nr. 2-mut

Aalajangersagaq tassaavoq pioreersumik § 10, imm. 1, nr. 1-imik atueqqinneq, § 16 a-mik ilanngussinerup malitsigisaanik kingunerisatut ilanngussaasoq, taamaalillutillu oqaaseqaatit, piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsimmi § 10, imm. 1, nr. 1-imut oqaaseqatigiinnut pioreersunut assigiilersinneqarput ilanngussaaq "aamma § 16 a" minillugu, uanili atuisup paasinninnissaa siunertaralugu ilanngunneqarlutik.

1-imut) Naalackersuisut nalinginnaasumik Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut attuumassuteqarnissamut, najugaqarnissamut kiisalu akileraartussaataanermut piumasaqaatinut immikkut akuersissuteqarsinnaapput, pineqartoq ilinniarneq assigisaaluunniit pissutigalugu Kalaallit Nunaata avataani najugaqarsimappat. Pingaarnerusorli tassaavoq, pineqartoq ilinniariarluni, suliffimmik misiliilluni, mesteritut ilinniariarluni assigisaanilluunniit ingerlatsiartorluni nunami allamiissimanissaa, tamannalumi aamma inuussutissarsiummi allami ilinniartutut atorfirmiinnermik aallaaveqarsinnaavoq. Matumani pineqartoq soraarummeernermit uppernarsaammik, diplom-imik assigisaanilluunniit ilaqartillugu ilinniarnerminik naammassinninersoq pingaartuunngilaq, kisiannili pineqartup ilinniarnerup assigisaataluunniit ingerlannerani sumiissimanerluni uppernarsarsinnaassavaa. Piniarnermut, aallaaniarnermut aalisarnermulluunniit ilinniarneq attuumassuteqassasoq piumasaqaataanngilaq.

Tassunga atatillugu "najugaqarallarnermi" pineqartup Kalaallit Nunaata avataani piffissami qanoq sivisutigisumik najugaqarsimanera aalajangiisutut pingaartinneqanngilaq. Taamaattorli pineqartoq ilinnialernissamut qinnuteqaateqarsimansoq imaluunniit Kalaallit Nunatsinniit pisinnaasassamik assingusumik allamik pisinnaasaqalernissaq siunertaralugu aallaqqasimansoq pingaartinneqartarpoq.

Matuma saniatigut qinnuteqartup Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarnera naammaginartutut nalilerneqarpat, piumasaqaatinit immikkut akuersissuteqarneq tunniunneqarsinnaavoq. Matumani pingaartillugu isiginiarneqartarpoq, pineqartoq Kalaallit Nunaannut qanittumik attuumassuteqarnersoq assersuutigalugulu Kalaallit Nunaanni inunngorsimansoq alliaartorsimansorlu, kisiannili piffissami kingullermi nammineerluni imaluunniit ilaqqutap qanigisap napparsimanera imaluunniit pissutsit immikkut ittut assingusut pissutigalugit Kalaallit Nunaanni najugaqarsimagunangitsaq.

Nr. 3-mut

Aalajangersakkap § 13, imm. 7-miittup atuuttup, akuersissummik tunniussinissaq sioqqullugu pineqartup aqutsiveqarfimmi qinnuteqaateqarfiusumi sivikinnerpaamik ataannartumik qaammatini pingasuni uppersaasikkamik najugaqarsimanissaa, piniakkanut pisassiissutaasartunut akuersissummik inuussutissarsiutigalugulu piniarnermut uppersaammik pissarsisinaanermi, piumasaqaataasinnaasoq periarfissippaa.

Naak nalunaarsorneqarfigisaminni nunaqarfimmi aalajangersimasumik najugaqaraluarlutik, nunaqarfimmut pisassiissutit pisarinngitsuukkat ilaannik pissarsiumallutik nunaqarfimmiit nunaqarfimmut imaluunniit illoqarfimmiit illoqarfimmut nuuttartunit, akuersissummik qinnuteqarfiusumut aqutsiveqarfimmi ataatsimi najugaqartunit inunnit qinnuteqaatit pinngitsoorniarlugit, piffissap qinnuteqarfiusup nalaani qinnuteqartup pineqartup illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit sorlermi najugaqarnera uppersaasiinerup takussusissagaa erseqqissarniarlugu "aqutsiveqarfik"-up kingorna "illoqarfik nunaqarfilluunniit" allannguutissatut siunnersuutip ilannguppai.

§ 2-mut

Imm. 1-imut

Inatsisartut inatsisaat 1. januar 2025-mi atuutilissasoq siunnersuutigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Inatsisartut inatsisaata atulersinnissaa sioqqullugu inatsisit naapertorlugit takornariartitsisartutut anguneqarsimasumik akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussinissamut akuersissutinut Inatsisartut inatsisaat atorpeqassanngitsoq aalajangersakkami imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq.

Ilanngussaq 1

Siunnersuut inatsimmut atuuttumut sanilliullugu	
<i>Oqaasertaliunneqartut atuuttut</i>	<i>Siunnersuut</i>
	§ 1 Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 34, 13. juni 2023-meersumi tulliuttut allanngortinneqarput:
	1. § 16-ip kingorna ikkunneqarpoq: "§ 16 a. Inuit Kalaallit Nunaanni akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisartut nammineersinnaassuseqassapput aamma: 1) kalaallinut inuiaqatigiinnut aalajangersimasumik attuumassuteqassapput, 2) sivikinnerpaamik ukiuni tallimani Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarsimassallutik, 3) ukiuni kingullerni tallimani Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartartussaataasimassapput."
§10. Naalackersuisut immikkut ittumik akuersissuteqarneq nalunaarutigisinnaavaat: 1) §§-it 7-9-nit, inuk pineqartoq piffissani taaneqartuni ilinniarnermik assigisaannilluunniit peqquteqartumik Kalaallit Nunaata avataaniikkallarsimappat imaluunniit qinnuteqartup Kalaallit Nunaannut attuumassuteqarnera naleqquttutut nalilerneqarpat,	2. § 10 imatut oqaasertalerneqassaaq: " § 10. Naalackersuisut immikkut akuersissuteqarsinnaapput: 1) §§-it 7-9-mit aamma § 16 a-mit, inuk pineqartoq piffissani taaneqartuni ilinniarnermik assigisaannilluunniit peqquteqartumik Kalaallit Nunaata avataaniikkallarsimappat imaluunniit qinnuteqartup Kalaallit Nunaannut

<p>2) § 7, imm. 1, nr. 5-mit aamma § 8-mit, inunnut manna tikillugu pingaarnertut inuussutissarsiteqarsimanngitsunut,</p> <p>3) § 7, imm. 1, nr. 5-mit aamma § 8-mit, isertitat amerlassusissaat pillugu piumasagaatit eqquutsinneqannginnerinut pissutsit immikkut ittut sunniisuusut atuussimanerat uppersarsarnejarsinnaappat,</p> <p>4) § 7, imm. 1, nr. 5-mit aamma § 8-mit, inunnut siusinnerusukkut inuussutissarsiteqarsimanngitsunut, aalisarnermik, piniarnermik aamma aallaaniarnermik pingaarnertut inuussutissarsiteqarsimanngitsunut, tamanna piniarneq pillugu qarasaasiatigut toqqortaatinut uppersarsarnejarsinnaappat, aamma</p> <p>5) § 7, imm. 1, nr. 4-mit inunnut 18-it inorlugit ukiulinnut piniarnermut aallaaniarnermullu atortulersuutunik pisariaqartunik pigisaqartunut sunngiffimmilu piniarsinnaanermut atuuttumik allagartalinntut.</p>	<p>attuumassuteqarnera naammaginartut nalilerneqarpat,</p> <p>2) § 7, imm. 1, nr. 5-miit aamma § 8-miit, inunnut manna tikillugu inuussutissarsiteqarsimanngitsunut, aalisarnermik, piniarnermik aallaaniarnermillu pingaarnertut inuussutissarsiteqarsimanngitsunut, ingerlatsisimanngitsunut,</p> <p>3) § 7, imm. 1, nr. 5-mit aamma § 8-mit, isertitat amerlassusissaat pillugu piumasagaatit eqquutsinneqannginnerinut pissutsit immikkut ittut sunniisuusut atuussimanerat uppersarsarnejarsinnaappat,</p> <p>4) § 7, imm. 1, nr. 5-mit aamma § 8-mit, inunnut siusinnerusukkut inuussutissarsiteqarsimanngitsunut, aalisarnermik, piniarnermik aamma aallaaniarnermik pingaarnertut inuussutissarsiteqarsimanngitsunut, tamanna piniarneq pillugu qarasaasiatigut toqqortaatinut uppersarsarnejarsinnaappat, aamma</p> <p>5) § 7, imm. 1, nr. 4-mit, inunnut 18-it inorlugit ukiulinnut piniarnermut aallaaniarnermullu atortulersuutunik pisariaqartunik pigisaqartunut sunngiffimmilu piniarsinnaanermut atuuttumik allagartalinntut.</p>
<p>§ 13, imm. 7. Piniakkanut killilersukkanut akuersissut aamma inuussutissarsiteqarsimanngitsunut piniarsinnaanermut akuersissuteqarneq piumasagaateqarsimanngitsunut, inuk pineqartoq akuersissummik tunniussisoqarnissaa sioqqullugu nunap immikkoortuani aqutsiveqarfiusumi qinnuteqarfigineqartumi minnerpaamik qaammatini pingasuni ataannartumik</p>	<p>3. § 13, imm. 7, imatut oqaasertalerneqassaaq: <i>"Imm. 7.</i> Inuk pineqartoq akuersissummik tunniussisoqarnissaa sioqqullugu aqutsiveqarfimmi aalajangersimasumi qinnuteqarfiusumi najukkami anginerusumi mikinerusumiluunniit sivikinnerpaamik qaammatini pingasuni ataavartumik najugaqarsimassasoq piniakkanut</p>

<p>najugaqarsimanerminut uppersaateqassasoq.</p>	<p>pisassiiffiusartunut akuersissummi aamma inuussutissarsiutigalugu piniarnermut akuersissummi piumasaqaateqarfiusinnaavoq."</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartut inatsisaat 1. januar 2025-mi atuutilissaaq.</p> <p><i>Imm. 2.</i> Inatsisartut inatsisaata atuuttunngornissaa sioqqullugu inatsit naapertorlugu pissarsiarineqarsimasut, akiliisitsilluni aallaaniartitsisinnaanermut akuersissutinut Inatsisartut inatsisaat atuutinngilaq.</p>

Ilanngussaq 2**Tusarniaanermut akissutit****Oqartussaasut suleqatigiiffiillu il.il. tusarniaavigineqarnerat**

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsisip allanngortinnissaanut siunnersuut, piffissami 11. juli 2024-miit 8. august 2024 tikillugu tusarniutigineqarnikuvoq.

Siunnersuut piffissami tassani www.naalakkersuisut.gl-imi Naalakkersuisut tusarniaasarnermut nittartagaanni tamanut saqqummiunneqarpoq.

Siunnersuut ukununnga tusarniutigalugu nassiunneqarnikuvoq:

Sulisitsisut, KNAPK, Kalaallit Nunaanni Politiit, Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia, Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiornermut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassaqaqarnermut, Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik, KNQK, Pinngortitaleriffik, Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatinik tulliuttut nassiussisimapput:

- ALJ Consult/Uppik Adventure
- Inuk Expedition
- Inuk Adventure
- Disko Bay Tours
- Authentic Greenland
- Ilulissat Water Tours
- Uummannaq Seasafaris
- Qeqqata Kommunia
- Kommuneqarfik Sermersooq
- KNAPK

Suliffeqarfimmi namminermit tusarniaaffigisanit akissutit tiguneqartut ilanngunneqarsimapput, kisianni nassuiaatini kinguliiniittuni ilanngunneqaratik.

ALJ Consult/Uppik Adventure tusarniaanermut akissutiminni allappoq, "qinnuteqartoq isertitanit tamarmiusunit akiliisitsilluni aallaaniarnermit aalisarnermiillu ikinnerpaamik 50 %-inik isertitaqassaaq, malitsigisaanik akiliisitsilluni aallaaniarnermit aaqquissuussisup inuussutissarsiutinit imaluunniit saniatigut inuussutissarsiutinit allanit 50 %-it sinnerlugit isertitaqaruni, akuersissut pigisani annaassavaa.

Akiliisitsilluni aallaaniartitsisartutut aallarnisaanissaq tamatuma piviusumik periarfissaarutsippaa, pingaartumik Kangerlussuaq eqqaassanngikkaanni tassani qangalili suliffeqarfinnik amerlasuunik peqareermat.

Akiliisitsilluni aallaaniartitsisarnermi piffissaq aallaaniarfiusartooq, assersuutigalugu Nuummi sivikitsuararsuuvoq, taamaattumik inummut Nuup eqqaani akiliisitsilluni aallaaniartitsisarumasumut saniatigullu aalisarnermit inuussutissarsiunngitsumut, piumasaqaammik taassuminnga eqquutsisinissaq ajornakusuusaaq. Taamaalilluni aalisartut piniartullu sakkortuumik sallinneqarput takornariartitsisartullu allat mattunneqarlutik, piumasaqaatinik allanik tamanik naammassinninnikuugaluartut.

Eqqortuusinnaava, nunami maani aalisartut/piniartut kisimik akiliisitsilluni aallaaniartitsinermik neqeroorteqarnissaminut akuerisaasut?

Akiliisitsilluni aallaaniarneq, "misigisassarsiorluni" takornariarnertut Visit Greenland-imit taaneqarnikuuvoq, ingerlanneqarneralu suli annertusineqarumagaluarpoq. Takornariat taakku nalinginnaasumik piffissami ulapikkunnaalerfimmi tikittarput, piffissanilu ulapiffiunngikkaluartuni akunnittarfinni unnuisarlutik. Assersuutigalugu Nuummi, tuttunik akiliisitsilluni aallaaniartitsinissamut aasakkut taamaallaat qaammatit marluk ukiukkullu qaammat ataaseq neqeroornissatsinnut periarfissaqartarpugut, taakkulu isertitat 50 %-iunissaannut naammaqqajannngillat, siusinnerusukkut piniarnermit aalisarnermiillu 100%-imik inuussutissarsioreersimannngikkaanni. Aningaasat nunamiiginnarnissaat isumagisariaqarparput, tamanna isumaqatiginarpoq, kisianni aallarnisaasarnermut akornusersuissanngilagut. Nuummiut inuusuttut arlallit aallartikkumagaluartut ilisarismavakka kisianni saniatigut aalisarnermik ingerlataqannngillat. Ilinniagaqarsimasuupput nalinginnaasumillu suliffeqarlutik. Taava inuusuttut najukkamiittut piumasaqaammit tassannga mattunneqassappat?

Sooq takornariartitsisarfirmik allamik peqartoqarsinnaanngila, takornariaqarnermullu inatsimmi piumasaqaatit eqquutsillugit, suliffeqarfiullu taassuma ilaatut akiliisitsilluni aallaaniartitsinermik ingerlatsilluni?

Maannakkorpiaq Nuummi ingerlatsisoqannngilaq piumasaqaammik tassannga eqquutsisininnaasumik, taamaammat maannakkut sammisassaqtitsinigut tamatta unitsittariaqassavavut piumasaqaat taanna akuersissutigineqassappat.

Akissut: Siunnersuutip pingaarnertut siunniussaa tassaavoq, akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisartut inuiaqatigiinnut kalaallinut attuumaassuteqarnissaannik piumasagaammik sukaterinissaq najukkamilu aallaaveqarnissap qulakkeernissaa, aallarnisaasartunut akiliisitsilluni aallaaniarnermik neqerooruteqarumasunut, saniatigulli aalisartuunatillu piniartuunngitsunut akornusersuinnginnissaq. Maleruagassaq ilanngunneqarpoq, piniarnermut aallaaniarnermullu inatsisip § 7-iani pingaarnertut maleruagassaq, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamik pissarsiumagaanni, piusoq aallaavigalugu taanna suliaammat. Akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussinissamut akuersissummik pissarsiniaraanni, inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaqarnissaq piumasagaataanngimmat, kisiannili uumasumik, akuersissummi pineqartumik, akiliisitsilluni aallaaniarsinnaanermut uppernarsaataannaammat, nalunaarutip § 8 naapertorlugu, akerliliissut Naalakkersuisoqarfiup paasivaa aamma piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermiillu ilanngaataqanngitsumik isertitat 50 %-iunissaanik piumasagaat peerlugu.

Inuk Expedition, Inuk Adventure, Disko Bay Tours, Authentic Greenland, Ilulissat Water Tours, Uummannaq Seasafaris ataatsimoorussatut allakkiaminni allappaat, ”Umimmanniarnermit isertitavut taamaallaat pissarsiarisarpagut. Taamaattumik umimmanniarnerinnarmat tamatumani lu aallaaniarnermik aaqqissuussisartumut akuersissummik tunniussinissamut atugassarititaasunut aalajangersakkat piumasagaatillu aalajangersarneqarsimasut tusarniaanermut akissuteqaaterput aallaaveqarpoq. Aqutsiveqarfimmi najukkatsinni tuttunniarluni aallaaniarneq soqutigineqanngilaq. Aqutsiveqarfimmi najukkatsinni tuttunik tammajuitsussarsiorluni aallaaniarneq assut ajornakusoorpoq, pingaartumik nunap isorartunerujussua pissutaalluni.

Aqutsiveqarfimmi najukkatsinni, Naternaq, Kommune Qeqertalimmi najugaqartunik aallaaniarnermik aaqqissuussisartut peqatigalugit ataatsimoorussatut umimmattassaqarpugut. Naternami umimmanniarnermut akuersissutit katillugit 15-it tunniunneqarnikuupput. Akuersissutit taakku ajornanngitsuaqqamik aallaaniarluni aaqqissuussisartunut marlunnut-pingasunut agguanneqarsinnaapput, aallaaniarluni aaqqissuussisartut ataaseq piffissat piniarfiusut tamaasa tallimat missaaniittunik akuersissutinik peqarsinnaasarpugut. Nuna tamakkerlugu umimmannik tammajuitsussarsiorluni aallaaniarnermut aki assigiissoq piuvoq taannalu 40.000 kr.-it missaaniippoq (sullissamut). Angalatitseqatigiiffik 20-25%-iisa missaanik akiliuteqarfigineqartussaavoq, tamatumani lu umimmak ataaseq aallaaniarnermik aaqqissuussisup 30.000-it missaaniittunik pissarsissutigisarpaa. Tamatuma tammajuitsussarsiorluni aallaaniarnermit ukiumut 150.000-it missaaniittunik isertitsissutaasarpogut.

Isertitat taakku Avannaata Kommuniani najugaqaraanni, amerlanerusunillu akuersissutinik pissarsisinnaanngikkaanni ikittuararsuupput. Taamaattumik aqutsiveqarfimmi pisassiissutit ikippallaarpata, aaqqissuussamit 50/50-imit saneqquataarinissamut periarfissamik immikkut ittumik

aalajangersakkamik peqartoqartariaqaraluarpoq. Assersuutigalugu Naternami, Siggummi aamma Nanortalimmi.

Aningaasat taaneqartut sinnerlugit pissarsiffiusartunik tamatta sammisaqartitsisarpugut taamaammallu piffissami sivisuumi inuussutissarsiutitsinnik ingerlatsisimagaluarluta, periarfissinneqartussatut igineqanngisaannarpugut. Inuussutissarsiummut aningaasaliinikuuvugut, nunamilu inunngorsimasuinnarnik najukkani ingerlatsisoqarluta. Aaqqissuussineq 50/50 pillugu allannguisoqassanngippat, eqqorneqassaagut.

Aallaavittut isigalugu Kangerlussuarmi najugaqaraanni akuersissutinillu amerlasuunik pissarsisinnaagaanni, aaqqissuussaq ajunngivippoq. Kisianni umimmannik pisassiissutit ikippata, inuussutissarsiorneq najukkamilu ingerlataqartut eqqorneqassapput. Siuliini taaneqartut ingerlatseqatigiiffiit sinnerlugit.

Akissut: Naalakkersuisoqarfiup piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermiillu 50 procentimik ilanngaataqanngitsumik isertitaqarnissaq pillugu piumasaqaat peerpaa, qinnuteqartup pisariaqartunik piniutinik pigisaqarnissaa pillugu piumasaqaat ilanngullugu.

Sulisitsisut tusarniaanermut akissutiminni allappaat, immikkut ittumik akuerineqarnissamut periarfissaqarmat naammagisimaarlugu”, tassa nunat allat assigalugit piginnaasatigut inerisaanissaq aamma pisariaqarsinnaammatt, soorluttaaq akiliisitsilluni aallaaniarnermik inuussutissarsiornermut ilanngunnissaq periarfissaasariaqartoq.

Inatsisissatut siunnersuummi ataasiakkaanut oqaaseqaatit.

§ 16 a-mut tunngatillugu uuma qanoq paasineqarnissaa ”... nammineq ineqarneq...”.

Aalajangersakkani inersimasunngorsimaneq nammineq ineqarnermut attuumassuteqartinnera tunngavigineqarpoq. Taakku imminnut ataqatigiinnissaat pisariaqartuunngilaq. Taamaattumik nammineq najugaqarnerup aamma inersimasunngorsimanagerup akornanni assigiisitsisoqartariaqanngilaq.

Akissut: Naalakkersuisoqarfiup aalajangersakkami 18-inik ukioqarnissaq pillugu oqaasertaliussaq allanngortippaa, "nammineersinnaassusilik" pillugu piumasaqaammik taarserlugu.

§ 16a 5-imut) tunngatillugu inatsisissatut siunnersuummi allassimavoq ”... akiliisitsilluni aallaaniarnermit ikinnerpaamik 50%-ii...”, nassuiaatini allassimalluni, ”...akiliisitsilluni piniarneq aalisarnerlu...”. Inatsisimmi nassuiaatinilu allassimasut akornanni naapertuuttoqassaaq.

Akissut: Ilanngaataqanngitsumik isertitat 50 %-iunissaat pillugu piumasaqaat peerneqarpoq.

Qeqqata Kommuniata tusarniaanermi akissutimini allappaa, najukkami akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisartut nutaat aallartissinnaanissaat periarfissaassasoq.

Akissut: Inuussutissarsiutigalugu piniarneq, aallaaniarneq aalisarnerlu pillugit inatsimmit aallaaveqartussat nalinginnaasumik qinnuteqartup isertitaasa 50 procent-iunissaat pillugu piunasaqaat aamma qinnuteqartup piniarnermi atortunik pisariaqartunik peqarnissaa pillugu piunasaqaat peerneqarsinnaanerat matuma periarfissikkaa Naalakkersuisoqarfiup allappaa.

Sermersooq Kommuniata allappaa, “akiliisitsilluni aallaaniarnermut piunasaqaatit allannguutaat pillugit naalakkersuisoqarfiup isumaanut isumaqataanatik. Inuussutissarsiutit ilaat taanna aallarnisarnerup nalaaniippoq, Nuup eqqaani tuttunnik, uumasunik mikinerusunik miternillu akiliisitsilluni aallaaniarnermik neqeroortartut nutaat arlaqarnerusut maannakkut aallarnisaaruttulerput. Tamatuma saniatigut Tasiilap eqqaani puisinik aamma Ittoqqortoormiit eqqaanni umimmannik akiliisitsilluni aallaaniarnermik ingerlatsisoqartarpoq. Ingerlatallit taakku ilai arlallit, akiliisitsilluni aallaaniarnermit ukiumut isertitaannit tamarmiusunit 50 %-it isertinnissaat ajornartorsiutigisussaavaat, tassami uumasooqatigiinnut assigiinngitsunut arlalinnut piffissaq piniarfik sivikitsuusarpoq, ingerlatallillu arlallit ukiup sinneranut inuussutissarsiutigalugu aalisarnermik imaluunniit inuussutissarsiutigalugu piniarnermik ingerlataqarsinnaaneq ajorlutik.

Allannguutissatut inatsimmi § 2 imm. 2-mi, akiliisitsilluni aallaaniarnissamut akuersissutit pillugit isumaqatigiissutaareersut mininneqassapput, kisianni inatsimmi maannakkut oqaasertaliussaasut sunniinerat pissutigalugu, takornariartitsisartut akiliisitsilluni aallaaniarnermut akuersissummik pissarsisinnaanissaat ajornassaaq, akiliisitsilluni aallaaniartitsisartut sullissaannit piginnaaneqarluartuunissaat piunasaqaataammat. Nassuiaatini piunasaqaatip 50 %-iusup aamma Kalaallit Nunaanni najugaqarsimanissap ukiunut tallimanut sivitsorlugu allanngortinnera pillugit nassuiaatigineqarput, najukkami piniarnermi ileqqut kulturikkullu naleqartitat paasineqartarnerat ataqqineqartarnerallu aaqqissuisartut siuarsaaqataaffigissammasuk. Tamanna tammajuitsussarsiorlutik aallaaniartartut nunami allamiut misiginngisaannartussaavaat. Oqaatsitigut piginnaasaqarnissamik, kiffartuussinerup qaffasissuunissaanik aamma nunani tamalaanisuulli ilisimasortaqartarnissamik kissaateqarput. Inuussutissarsiutigalugu aalisarnermik piniarnermillu tunuliaqutalinninngarnit, piginnaasat taakku takornariartitsinermik ingerlatsisuneersutut tunuliaqutilinnit inunnit pitsaanerpaamik ajunngitsorsisinneqartassajunnarsipput. Taamaattumik akiliisitsilluni aallaaniarnermit aalisarnermiillu isertitat 50 %-iunissaannik piunasaqaatip atulersinnissaa kommunip kissaatiginngilaa.

Akissut: Inuussutissarsiutigalugu piniarnermit aalisarnermiillu ilanngaatitaqanngitsumik isertitat 50 procentiunissaannik piumasaqaat kiisalu piniarnermi atortunik qinnuteqartup peqarnissaa pillugu piumasaqaat naalakkersuisoqarfimmit peerneqarnikuupput. Maannakkut Ittoqqortoormiit eqqaanni umimmannut atatillugu tammajuitsussanik aaqqissuussisartunik ingerlatsisoqanngilaq.

Akiliisitsilluni aallaaniarnissamut aalisarnissamullu akuersissummik pissarsissagaanni **aqutsiveqarfimmi eqqoqqissaartumi najugaqarnissamut piumasaqaat** pillugu siunnersuut saqqummiunneqarpoq. Aaqqissuussinerit takoqqusaarinerillu ingerlannissaannut pisariaqartumik piginnaasanik pillit inuit ikittuaraakkajupput, taakkulu suliaqarfigisamik allilernissaannut periarfissinneqartariaqarput aqutsiveqarfimmi najugaqanngikkaluarlutik. Paarlattuanik nunap immikkoortuani nunaminertat periarfissarpassuallit, atorneqanngitsoorsinnaapput. Nunap immikkoortuani nunaminertami aalajangersimasumi akiliisitsilluni piniarnermut aalisarnermullu akuersissummik qinnuteqaatit suliarineranni, ingerlassaqartut avataaneersut maannakkut killilersimaarneqalereerput najukkameersullu toqqartorneqarlutik.

Akissut: Piumasaqaataasinnaasoq § 13, imm. 7-mi allaqqasoq, atuutiinnarpoq kisianni toqqarneqarsinnaalluni.

KNAPK:

Akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisoq

Akiliisitsilluni aallaaniarnermik aaqqissuussisup ukiuni tallimani najugaqarsimanissaanik piumasaqaat sukaterlugu § 16 a-mi aalajangersakkap allanngortinnera KNAPK-p isumaa malillugu inissaminiilluinnarpoq. Kinaluunniit akiliisitsilluni aallaaniarnermik aamma piniarnermik aallaaniarnermillu ingerlatsissanngilaq.

Piniarnermik aallaaniarnermillu ingerlatsisunut atassuteqarnissamut piumasaqaat inissaminiippoq. Taamaattumik najugaqarnissamut ukiunut tallimanut sivitsorneratigut atassuteqarnissamut piumasaqaat kisiat pinnagu aalajangersakkamik sukaterinissamut Naalakkersuisut siunnersuutaat ilassilluarneqarpoq.

Pinngortitamut avatangiisinullu, uumasoqarnermut, silap pissusaanut, ileqqunut, kulturimut nunanullu piniarfiusunut, pissutsit ilisimariinngikkaanni imaaliallaannarluni pigilersinnaanngisanut ilisimasaqarnissamut pissutsinut arlalinnut KNAPK isumaqataavoq. Akiliisitsilluni aallaaniarnermik ingerlatsilissagaanni pissutsinik atukkanillu annertunerusumik paasisimasaqarnissamik ilisimasaqarnissamillu piumasaqarneq taamaattumik inissaminiippoq.

Immikkut akuersisarnermut malittarisassat

§ 10-mi immikkut akuersisarnissamut aalajangersakkap kingunerisaanik aalajangersagaq § 16 a-p ikkunneqarnerata kinguneraa.

Ilinniarnissaq siunertaralu allanilluunniit peqquteqarluni Kalaallit Nunaata avataani kalaalerpassuit nunasisarnerat KNAPK-mit akuerineqarpoq. Kattuffiup naliliinera malillugu piniartut inuusuttut siullermeertumik inuussutissarsiorluni allagartamik qinnuteqarnerminni immikkut akuersisoqarnissaa pisariaqartittarpaat, taamaattumik siusinnerusukkut piniarnermik pingaarnertut inuussutissarsiuteqarsimanngikkaanni § 7, nr. 5-imi, § 8-mi aamma § 16 a-mi piumasagaatiniit immikkut akuersinissaq pisariaqarsinnaavoq.

Akuersissummut qinnuteqarnermi najugaqarnerup aalajangersimasumik uppernarsarnissaanik sukaterineq

Akuersissut pillugu qinnuteqarnermi najugaqarnerup aalajangersimasumik erseqqissarnissaa pillugu ikkussinissaq pillugu siunnersuut inissaminiilluinnarpoq. Siunnersuummut pissutaasutut aqutsiveqarfanni pisassiissutinik killilersuiffiusinnaasuni pisassiissutinik agguaasarneq uparuarneqarpoq. Taamaattumillu najugaqarnerup aalajangersimasumik sukateriffiginissaa inissaminiilluni.

Pisassiissutissanik agguaassinermi uumasunut arlalinnut atuuttunik killilersuinerpassuaqarpoq. Taamaattumik najugaqarnerup aalajangersimasuunissaa pillugu piumasagaat paasinarluni.